Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1102 — ՈՒՐԲԱԹ 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1902 — 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1902 Ն. Տ.

10 ՓԱՐԱ

ՏԱՐԻ ՄԻ ՏՆՕՐԻՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԱԼԻԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, պաղչ ալի ճաւտահի, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنيجه سورهانتاك غزتهسى
صاحب امتيازى ده جيوملك
باب عالى جاده سى نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMENIEN)
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կ՝ունի դր. 75
6 » » » 40

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարէ ծախէ դէպ Վրաց
12 ամիսը կ՝ունի դր. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարէ ծախէ դէպ Վրաց
12 ամիսը կ՝ունի ֆրանք 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՕՑ
10ին, 20ին, 30ին

ՏԱՆՈՒԾՈՒՄՆ ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամ համար տող 5 դր.
Մէկ անգամ աւելի ծանուցմանը համար մանրամասն պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ
Աքղալոյսին

ԱՑԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ԵՒ ԱՂԲԱՏԱԽՆԱՄՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Կարգացէք Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան ակարուսը ընկերութիւնը» որ հրատարակուեցաւ Պոլսոյ առջի օրուան Թուականով։ Այդ գրքին մէջ Հոգաբարձութիւնը կը կրկներ իր յոյներ 8ի չրջաբերականին պատասխանելիքը՝ թէ հիւանդանոցին ամէն գոսակորդի գոսպարհներէրը չափազանց բերնուած են, որմէ բազմապիսի գժուարութիւններ յառաջ կուգան, և անգամ մըն ալ կը խնդրէր որ՝ իրեն վկայեալ հիւանդներէ և խնդրագիրներ որոնք ընդհանուր ընաւրութեամբ մը պէտք է յանձնարարուին, թազ. խորհուրդներէրը Հիւանդանոցի ուրիշ ոչ մէկ հիւանդի համար մորդ չներկայացնեն, մինչեւ այն ատեն որ վերադրեալ հաստատուած քիւններէրը է վճռէի գանուին նոր գոսպարհներ ընդունելու։

Սրատոյդ բան մը ունի իր մէջ, Հոգաբարձութեան այս ակարուսը չրջաբերագիրը» որ առջինէ չէ իր տեսակին մէջ, քանի որ հիւանդանոցի գոսպարհներու քիւը 6–700 հոգի եղած ատենէն մինչև հիմայ որ հազարին չատ ուելի է, միրի ընդ միրի կը կարգանք քիրքիրու մէջ այդպիսի դիրեր։ ու վերջինն ալ չդիտէ ըսելոյ անկից ապահովաբար, նկատի առնելով այն անհոգութիւնը, որով մեր քազգային մարմինները կը վերաբերուին իրենց մարմինները հոգաբարձութեան մը կոչի կատարել անկեղծութեամբ եղած ազդարարութեան և երեսէն հանուած ճշմարտութեան, թէ «այդ վիճակին չարունակութենէն բազմագիւի գժուարութիւններ կրնան յառաջ գալ»։

Նկատողութեան արժանի ամէնէն կարեւոր կէտը այն է որ, Հիւանդանոցի գոսպարհներու քիւը ցարդ դրեթէ չափազանց քանի նկատելիան մը հասած է, ճիշդ այդպիսի ատեն մը, երբ իրաց ընթացքով այդ քիւը ամէնէն ուելի նուազ պէտք է ըլլար։ Ու այս՝ մէկ քանի պատճառներով։ Նախ որ գաւրեցիները որոնք Պոլսոյ քազքին դուրս, պատգոկներու և. մէկ կը բնակին՝ ընտանեկան քնամբէ գուրկ, և իրը այն՝ հիւանդութեան պարագային՝ Ս. Փրկչեան հոսպարութեան ձէջ գարմանուելու կը կարօտին, այնքան բազմաքիւ չեն և բնականաբար նուազ քիւ մը կը կազմեն իրենցմէ հիւանդացողներն ալ։

Բայց ասոնց մասին չէ որ ըսինք Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գժգոհութիւնը, այլ Պոլսոյ քազաքին մարմիններէն, որոնք չեթեռ ինչ՞ւ հրազմութիւ յանձնարարուած քիւնները կը անգացնեն, նոյն իսկ ատենը որ վերադրեալ հաստատուած քիւնները է վճռէի գանուին նոր գոսպարհներ ընդունելու։

Սրատոյդ բան մը ունի իր մէջ, Հոգաբարձութեան այս ակարուսը որ չրջաբերագիրը» որ առջինէ չէ իր տեսակին մէջ, քանի որ հիւանդանոցի գոսպարհներու քիւը 6–700 հոգի եղած ատենէն մինչև հիմայ որ հազարին չատ ուելի է, միրի ընդ միրի կը կարգանք քիրքիրու մէջ այդպիսի դիրեր։ ու վերջինն ալ չդիտէ ըսելոյ անկից ապահովաբար, նկատի առնելով այն անհոգութիւնը, որով մեր քազգային մարմինները կը վերաբերուին իրենց մարմինները հոգաբարձութեան մը կոչի կատարել անկեղծութեամբ եղած ազդարարութեան և երեսէն հանուած ճշմարտութեան, թէ «այդ վիճակին չարունակութենէն բազմագիւի գժուարութիւններ կրնան յառաջ գալ»։

Նկատողութեան արժանի ամէնէն կարեւոր կէտը այն է որ, Հիւանդանոցի գոսպարհներու քիւը ցարդ դրեթէ չափազանց քանի նկատելիան մը հասած է, ճիշդ այդպիսի ատեն մը, երբ իրաց ընթացքով այդ քիւը ամէնէն ուելի նուազ պէտք է ըլլար։ Ու այս՝ մէկ քանի պատճառներով։ Նախ որ գաւրեցիները որոնք Պոլսոյ քազաքին դուրս, պատգոկներու և. մէկ կը բնակին՝ ընտանեկան քնամբէ գուրկ, և իրը այն՝ հիւանդութեան պարագային՝ Ս. Փրկչեան հոսպարութեան ձէջ գարմանուելու կը կարօտին, այնքան բազմաքիւ չեն և բնականաբար նուազ քիւ մը կը կազմեն իրենցմէ հիւանդացողներն ալ։

Ասոր գազանիքը, ըստ մեզ, Ս. Փրկչեան հոսպարութեան՝ այժմ, բազգամամբ նախորդին, ուելի կանոնաւոր վիճակի մէջ գանուիլն է գէնուորեալ, որով ամէն կարգի գոսպարհ հիւանդներ անոր ընդունելութեան վրայ, անոնցմէ գուրս վտարելու համար նուազ արժանաւորները, և ատոր բանալու համար ուելի՛ կարօտին, ուելի՛ արժանաւորին։

Ու ո՛րքան անարժաններ կան արդեօք պատապարուած այդ յարկին տակ, որ անկեալին, չքաւորին, անհերուկի գալն ու կարօտակիցն միայն ասոնք էլլալու են։

ՉԱՐՄԱՑՈՐ

ՆԱՄԱԿ ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ

ԲԱՐԵՒԷՐ ԿԻՆ ՄԸ

Հանդիպաւ կարգացի պոլսական մամուլին մէջ, սիկին Երանուհի Բարթազ պէյի Եգիպտոս գանուազ ազգատ, չքաւոր Հայերու օժանդակել եղած է։ Դեռ ալքատ ազկին է Ալեքսանդրիոյ եկեղեցւոյն բակը, ուր չատ մը կարօտեալներ կը տպասէին սիկնոջ գալուն։ Ու քիչ յետոյ այդ կինը կաւգար, յանձին իր ծանօթ սիկիներէն մէկուն քնակարգութեամբ, նպաստներ բաչխելու համար ամէնուն։ Դեռ կաւգը ամաչնորդութեան ատենը չեռուած, արդէն պատրաստած էր ամէն կազմէ։ Տիկին Բարթազ պէյ՝ յուզուած՝ որ՛ւն դրամ, որ՛ւն անուշ, որ՛ւն հագուստ, որուն պատպանութիւն, որ՛ւն յանձնարարուկան մը ետաբ։ Ու ըսել թէ բոլոր անոնք որ սիկնոջ մէկ յանձնարարագրով քազքին վաճառատուներէն ներս՝ ամէնն ալ սիրով մէյ մէկ սեղ զեռնուցան։

Չեմ կարծեր որ ազքատ մը անոր ապարանքէն դիմած և առանց իր կարօտութեան դարմանը գտած ելլալու ես դարձած ելլայ։

Կ՝ուզեմ հոս իր մէկ բարերարուհի քիւնը լուսաբանել, ուրկէ քնիկրոջ կրնան դասել սիկնոջ ամէնամեծ ազնուագրութիւնը։

Երէսաստղ դերասան մը լսեին Քշուառութեան մէջ Ազգատնդրիա ինկած էր։ Բարիզ բանալ ունենալ ազգատին մը ուներ, բայց չեր կրցեր համբաւ ձանիլ մինչև հոն երթալու համար։ Ատոր Քշուառութիւնը սիկին Բարթազ պէյի ականջը հասնելով, սիկինը հեռեալ փոխանակ դերադարձնելը կ՝ընէ Քշուառ դերասանին ճամբու ծախք մը և կարեւոր գումար մը հոլիվուելու համար։

Իսկոյն ներկայացում մը կը սարքաւ. սիկին Բարթազ Պէյ իր բարձր հովանաւորութեան տակ կ՝առնէ ներկայացում մը, բոլոր ծախքերը հոգալով։ Այն բոլոր օթեակի ամսերը, որոնք սիկինոջ ալեհամով քազքին երեւելի քնակներուն ղրկուեցան, սիրով ընդունուեցան։ Ներկայացումը մեծ յաջողութիւն ունենալ և դերասանը 30—40 ոսկիի հասոլիք մը ձեռք բերաւ։ Տիկին Բարթազ պէյ կարեւոր նպաստ մըն ալ ինքզինքէն ատաւ դերասանին, ներկայացում մը յաջողութեամբ պսակուած ելլալուն համար։

Ասկէ կրնայ դասաւել Տիկնոջ մեծանձնութիւնը։ Իրը Եգիպտահայոց ներկայացուչիչներէն մին, այս պահուս ալժմէութենէ զուրկ չեմ նկատեր, Պոլսոյ Հայերուն մտանիկ ընել այն հոսպատ ազնուասրտութիւնը։

Երէսաստղ դերասան մը լսեին Քշուառութեան մէջ Ազգատնդրիա ինկած էր։ Բարիզ բանալ ունենալ ազգատին մը ուներ, բայց չեր կրցեր համբաւ ձանիլ մինչև հոն երթալու համար։ Ատոր Քշուառութիւնը սիկին Բարթազ պէյի ականջը հասնելով, սիկինը հեռեալ փոխանակ դերադարձնելը կ՝ընէ Քշուառ դերասանին ճամբու ծախք մը և կարեւոր գումար մը հոլիվուելու համար։

Իսկոյն ներկայացում մը կը սարքաւ. սիկին Բարթազ Պէյ իր բարձր հովանաւորութեան տակ կ՝առնէ ներկայացում մը, բոլոր ծախքերը հոգալով։ Այն բոլոր օթեակի ամսերը, որոնք սիկինոջ ալեհամով քազքին երեւելի քնակներուն զրկուեցան, սիրով ընդունուեցան։ Ներկայացումը մեծ յաջողութիւն ունենալ և դերասանը 30—40 ոսկիի հասոլիք մը ձեռք բերաւ։ Տիկին Բարթազ պէյ կարեւոր նպաստ մըն ալ ինքզինքէն ատաւ դերասանին, ներկայացում մը յաջողութեամբ պսակուած ելլալուն համար։

Ասկէ կրնայ դասաւել Տիկնոջ մեծանձնութիւնը։ Իրը Եգիպտահայոց ներկայացուչիչներէն մին, այս պահուս ալժմէութենէ զուրկ չեմ նկատեր, Պոլսոյ Հայերուն մտանիկ ընել այն հոսպատ ազնուասրտութիւնը։

Եւ ուելի յաւելին այն է որ, կը գտնուին նոյն իսկ կրօնք պաշտօնեաներ, որոնք չատ անգամ գիմաւորը ազգատութեան վկայագիրը կուտան այնպիսի մարդոց, որոնք նիւթական հաժեսա կուտան կակիկ կացութեան տէր են, և ատկայն ազգատին հացը ուտելու ատաճան կը տարնանան։ Դեռ անցեալ չաբթի կը տարնանան հիւանդներ որոնք Պոլսոյ քաղաքին մէջ գանուելու համար ամէնուն։ Դեռ կաւգը ամաչնորդութեան ատենը չեռուած, արդէն պատրաստած էր ամէն կազմէ։ Տիկին Բարթազ պէյ՝ յուզուած՝ որ՛ւն դրամ, որ՛ւն անուշ, որ՛ւն հագուստ, որուն պատպանութիւն, որ՛ւն յանձնարարուկան մը ետաբ։ Ու ըսել թէ բոլոր անոնք որ սիկնոջ մէկ յանձնարարագրով քազքին վաճառատուներէն ներս՝ ամէնն ալ սիրով մէյ մէկ սեղ զեռնուցան։

Չեմ կարծեր որ ազքատ մը անոր ապարանքէն դիմած և առանց իր կարօտութեան դարմանը գտած ելլալուն համար։

Կ՝ուզեմ հոս իր մէկ բարերարուհի քիւնը լուսաբանել, ուրկէ քնիկրոջ կրնան դասել սիկնոջ ամէնամեծ ազնուասրտութիւնը։

Երէսաստղ դերասան մը լսեին Քշուառութեան մէջ Ազգատնդրիա ինկած էր։ Բարիզ բանալ ունենալ ազգատին մը ուներ, բայց չեր կրցեր համբաւ ձանիլ մինչև հոն երթալու համար։ Ատոր Քշուառութիւնը սիկին Բարթազ պէյի ականջը հասնելով, սիկինը հեռեալ փոխանակ դերադարձնելը կ՝ընէ Քշուառ դերասանին ճամբու ծախք մը և կարեւոր գումար մը հոլիվուելու համար։

Իսկոյն ներկայացում մը կը սարքաւ. սիկին Բարթազ Պէյ իր բարձր հովանաւորութեան տակ կ՝առնէ ներկայացում մը, բոլոր ծախքերը հոգալով։ Այն բոլոր օթեակի ամսերը, որոնք սիկինոջ ալեհամով քազքին երեւելի քնակներուն զրկուեցան, սիրով ընդունուեցան։ Ներկայացումը մեծ յաջողութիւն ունենալ և դերասանը 30—40 ոսկիի հասոլիք մը ձեռք բերաւ։ Տիկին Բարթազ պէյ կարեւոր նպաստ մըն ալ ինքզինքէն ատաւ դերասանին, ներկայացում մը յաջողութեամբ պսակուած ելլալուն համար։

Ասկէ կրնայ դասաւել Տիկնոջ մեծանձնութիւնը։ Իրը Եգիպտահայոց ներկայացուչիչներէն մին, այս պահուս ալժմէութենէ զուրկ չեմ նկատեր, Պոլսոյ Հայերուն մտանիկ ընել այն հոսպատ ազնուասրտութիւնը։

Եւ ուելի յաւելին այն է որ, կը գտնուին նոյն իսկ կրօնք պաշտօնեաներ, որոնք չատ անգամ գիմաւորը ազգատութեան վկայագիրը կուտան այնպիսի մարդոց, որոնք նիւթական հաժեսա կուտան կակիկ կացութեան տէր են, և ատկայն ազգատին հացը ուտելու ատաճան կը տարնանան։ Դեռ անցեալ չաբթի կը տարնանան հիւանդներ որոնք Պոլսոյ քաղաքին մէջ գանուելու համար ամէնուն։

ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԼՐԱԳԻՐԸ

Երէկ հրատարակեցինք ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը, պարզելով թէ մուրացկանները ի՛նչ նենգամիտ միջոցներով դրամ կը չորթեն ասկէ անկէ, չատ անգամ բոլորովին անարժան ընտելով ամէնէն պզտիկ պատրուակներ իսկ։ Բայց մուրացկիները հանճարեղ ձեռներեցութիւններ ալ ունին, որոնք ասաիական մը արդարանալի են։ Այսպէս, օրինակի համար, Ֆրանսայի մէջ մուրացկանները անգամ իրենց մասնաւոր լրագիրը ունին, «Մուրացկաններուն լրագիրը» անունով։ Թերթը կը հրատարակուի Բարիզի մէջ, ուր մուրացկանութիւնը գեղեցիկ արուեստի մը աստիճանին հասած է։

«Մուրացկաններուն լրագիրը» ամէն մանափակ Թուով կը հրատարակուի, և քնականաբար արհեստով մուրացկաններու սահմանուած է։ Այս Թերթը քաղաքական խնդիրներուն գործ չունի, ոչ ալ օրուան գէպքերով կը հետաքրքրուի։ Անիկա իր սիւնակները յատկացուցած է «Շուկայի լուրերու» և «Օգտակար տեղեկութիւններու», որոնք մուրացկաններու քնկերակցութեան կազմէ կը տրուին։

«Մուրացկաններու լրագիրը» գինն է 20 սանթիմ. հրատարակիչը ծանուցումներէն է որ դրամ կը չոքի, ծանուցումներ որոնք չատ հետաքրքրական են և հրատնդիչ։ Այսպէս, ատկէ ծանուցումներ պատճառ չեն այս դարմանելի Թերթին մէջ.—

«Կ՝ուզուի կոյր մարդ մը որ կարենայ քիչ մը սրինգ դարնել», և դամ, «Կը փնտռուի կոյղ մարդ մը, ժողովրդական ներմուծի մը համար. նախապատրաստութիւն պիտի տրուի անոնց որոնք իրենց ալ Քիւը կարօտացած են. լաւ յանձնարարականներ». կամ «Կ՝ուզուի որունքը կարօտացած մարդ մը, որ դէմքի յուզիչ արտայայտութիւններ ընելու կարողութիւն ունենայ, և կարենայ նոյնիսկ ամէնէն քարասիրտ մարդը լալել։ Նախապատրաստութիւն կը տրուի անոր որ ակնոցներու դաւանիրը մուրացկանութիւն քնելու վարժուած է»։

«Մուրացկաններու լրագիրը»ին հրատարակէ նաեւ սա ձեւով ծանուցումներ. «Կանուխ գործէ քալելու հոսպատ հետապատկերով՝ ապահով ապրուստ մը պատրաստ է ամէն մարդու մը, որ ունենայ ուսեալ չուն մը՝ իրեն օգնելու համար առաջնակարգ պատկերներէ մէկուն աքաչելի մէկ տեղին վրայ։ Հիմնարան այդ տեղը բանալէ իր բնական կապած է և քանի մը օրէն պիտի քալուի։ Դրամատիրոջ յանձնարարականներ կ՝ուզուին»։

Այս կարգէ ծանուցումներ ատաճանաւորով կան «Մուրացկաններու լրագրին» խմբագրութեան մէջ. բայց ամէն պարագայի մէջ դիմումները պէտք է ըլլան գործնականները, որպէսզի կարենան արհեստաւոր-մուրացկաններու համար։ Այս տեսակ 20 գործակալներ կան Բարիզի մէջ, որոնք ամէն անգամ պէտք եղած տեղեկութիւնները կուտան մուրացկաններուն, ամբողջ Ֆրանսայի մէջ։

Եւ վերջապէս «Մուրացկաններուն լրագիրը» կը հրատարակէ հարստահարուած և հանրածանօթ մարդերու ամսանուանութիւններուն, ծնունդներուն, մկրտութիւններուն և յաղարկաւորութիւններուն, ինչպէս նաեւ ծննդեան օրերուն և տեսան ասներուն ցանկերը։ Այս ցանկերուն չնորհիւ ամէնէն ճարպիկ մուրացկիները կը յաջողին ուելցնել իրենց եկամուտները՝ չհետաքրքրելով չատ մը պաչտօնական և բարձր դասակարգէ անձերու դիւրահաղորդութիւնը և բարեմիտ գիտութիւնը։

Գրչէրէ.—Ես այս նամակը չեմ կրնար կարդալ, պարո՛ն, այս ի՛նչ գէր է։

Տէրը.—Պարո՛ն խոսք. այս գիրը գէշ չէ. ա՛ր ատենին ալ ելլալ կրնայ կարդալ. ատ՛ւր ինծի նայէ։

ԻՆՔՆԱԿՈՉ ՔՐԻՍՏՈՍՆԵՐԸ

Գ. (*)

Սազմանին մէջ մարդաբերութիւն մը կայ Թէ Մեսիան երկրորդ անգամ երեւցած ատեն կնոջ մը ձեռք պիտի ատնէ։ Աւետիս պատճառ եղած է որ գանէ երեք կիներ— հանրածանօթները հաչուելով— ինքզինքին վերակնդատած Քրիստոսը հաչակելու։ Առանց մէջ ամէնէն կարեւորը և ամէնէն ալ յաղագին էր Ան Լիւ։ Մանչէթերէրի ազգատիկ ազդիկ մըն էր Ան Լիւ, անատ բայց ֆիզիքապէս ալ անլի, օժտուած ըլալով բնական ամէն չնորհներով։

Օր մը Ան Լիւ ակատ քարոզ խօսիլ կսխարդուելով երեսը անծերու կազմէ, որոնք կը հատատէին Թէ իրենք հագատար հազորդակցութեան մէջ էին, երկերորդ Գալստեան մասին։ Իր պերճախօսութիւնը մեծ զարմանք և քէյ մը ալ զարհուրանք յառաջ բերաւ, մանաւանդ որ հնոյ մը վրայ էր խնդիրը. որվհետեւ պէտք է գիտնալ Թէ ժՀ. դարու մէջ կինները տեղ չունէին հրապարակախօսութեան մէջ։ Ամէն կողմ լուր տարածուեցաւ Թէ այդ տնատ հնոյ վրայ Ս. Հոգի իջած է, և լեզուներու երկնային պարգեւին պարագային է Ան Լիւ։

Մարգիսութիւնը այն ատճառին համար էր որ, Ան Լիւ վերջապէս օր մը ձերբակալուելով բանտ դրուելուն Թոյլ ինքնակոչ «Քրիստոսուհին» բանտին մէջ ալ կը չարունակէր իր արտասուք ինքնախոստովանութիւններ. կ՝ըսէր Թէ Քրիստոս իրեն կ՝այցելէր իր բանտին մէջ Թէ ինք «Անոր հետ մէկ եղաւ ձեւով և անձով» և Թէ մարգարէութիւններէրը կատարուած են այլ եւս, քանի որ ինք «Դատաւորին հարսն» էր հիմայ։ Մարգարէները, խոստատութիւնը չէրցան վերջ առ այս այլանդակ պահանջումներուն. միայն Թէ Ան Լիւ այս անգամ սոսկալի հետեւանք Անգլիոյ, Ամերիկա կանչուելու, և. հան իր ամատնին (ըստնք անցողակի Թէ Ան Լիւ կինն էր պարզ երկաթագործի մը) և քանի մը բարեկամներու հետ հոսպատից կը քանդակուելու ատեն Հոսպատից մէջ։ Հոս էր որ ամէնէն աւելի չէնչատեցաւ իր նկարագրի զօրութիւնը։ Ինքզինքը նորէն Մեսիա հաչակելով մէկեն, իր պզտիկ խումբը կը կատաւարէր, ալէսարկին կազմակերպութիւններ կը հաստատէր, և կը հաստատէր իր հետեւողներուն Թէ՝ պէտք չէ ամատնանան՝ հրէշատկներուն պէս։ Ատոնցմէ օրինակը է՛նք ատաս, ամատնուած է կատարելու 1784ին։ Իր չորս գատկները պզտիկ մեռած էին։ Իր կեանքին մէջ չատ ալքատութիւն տեսած էր, Ամերիկա-ցիներուն կազմէ բանատրուած էր, գաղթականներու յատուկ երդումը ընել մերժելուն համար, և. բայց մինչև վերջը իր հետեւորդներէն մեծ մասը պահած էր համոզման մէջ Թէ Ան Լիւ ինքն է Քրիստոս։

Իրմէ վերջը Տիկին Կըրլինկ մը եղաւ և փորձեց ինքզինքը երբեք Քրիստոսի «նոր և վերջին մարմնացումը» ներկայացնել, բայց այս փորձը բաղդատարար անհաւատար էր, Թէեւ իրեն հետեւողները կը հաստատէին Թէ իր ձեռքերը և ատքերը Խաչելութեան տեսն գործուած գամերուն նշանները կը կրէին։ Երբ Կըրլինկ քաղցկեղէ մեռաւ, իր տեսակներէն ոմանք գացին Անգլիոյ Թագուհի իր Արեւելեան Ափրիկէի գաղութներէն, այնպէս ձեւով մը Թէ Մաթիլդի նետանգիտոք Անգլիոյ վարձու պիտի արուի։ Անգլուհիներուն հետ հաստատուելէ ետքը գաղթականները ալ խորհրդակցութեան ատարկ պիտի ելլալ երկու վհատականներուն մէջտեղ։ Նոյնիսկ կը կարծուի Թէ Քրիստոսը Լսնատն պիտի ամայ մինչեւ Գերմանիոյ կայսեր հետ ժամանումը. որպէսզի Քրիստոսին մարգլցնէ իր գինակցութիւնը Անգլիոյ հետ, Գերմանիոյ հետ ալ օրերէս համաձայնութեան մը գալով։

Նւրոպական Թերթերէ ամանք չեն կրնար հաւատ ընծայել այս լուրին հաստատ ատաւգութեան, որովհետեւ

(*) Տես. 1097 Թիւէն և վերջ։

Թնատ մէկ բնակատ և յոյսերդ գնկատմբերին ջրգծատութենէ մհատ։ Տակաւին իր հետեւորդներէն մատ մը կայ, որոնք կը հաստատն Թէ ձօտնին յարութիւն պիտի առնէ նորէն։

Սկսալ հաստկատած մալհատնդ հատատքը ինչեր ջնկատ չի տար։

ՁԷՆԹԼՄԷՆ

ԻՄ ԲԱՌԱՏԵՏՐԷԱՆ

ՊՆՈՒՆԴ.—Մեր ատաչին ջրթելոյդ։
ՄԱՀ.—1. Մեր վերջին ամաքարտվէդ։ 2. Անհանգիստութեան մէջ ատատմ մը։ 3. «Կհատնք» ատատին վերջին վատրագրէդ։ 4. Մեր վերջին քանդ։
ՆԱԽԱՆՁ.— 1. Սրտին ծիւրտատը։ 2. Հետաքրքրութեան ամենատատիկ ձեւերէն մէկը։
ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ.— 1. Գատմար մը, կիները տլէպ կը բերէ, տլէը տլէպ։ 2. Վիճատհանութիւն մը, որուն չատերը 100ին 99 կորուստներ են։ 3. Փոխադարձ սիրոյ գանկը մը, որուն մէջ փոխանցուած համարներ չատ անգամ ծատալ համարներ են։ 4. Աճեցէք և բազմացարուք։
ՍԻՐ.—1. Կիրք մը որուն համը... այնչափ կը տեւէ որչափ սիրինը բերնին մէջ։ 2. Լակ հատոլիք մը։ 3. Վարդ մը որուն վարին չատ է։ 4. Հայտնի անունդ։
ԱՂՏԱՍ.—Անբաղդ մը որուն մարդիկ կը մերժեն ատլ այնչափ արլափ մարդկութիւնը կը պարտի։ 2. Մատաչլ վարժատլ մը։
ՃՇՄԱՐՏԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ.— Առանց չափազանցութեան բարի յատկութիւն մը գոր է գործ դնելու համար մարդ իր ապագայի չահին կախում ունենալու չէ։
ՅԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—1. Հայտնի սրտ։ 2. Զարկ եղած ամէն փափաք։
ԻՏԻԼ.—1. Իրականութենէ չատ հեռաս եղող երեւակայութիւնը։ 2. Նշանակութիւն չունեցող երազ մը։
ՄԱՐԴ.— Նախախնամութեան խոստատութիւն. չմոռնանք քանալ կիներուն ալ խաղալիկը...։

Գ.... Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱԼԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

ՏԷԼԱԿՕԱՑԻ ԾՈՎԱԾՈՑ

Պերլինի մէջ մեծ հետաքրքրութիւն կը չարժէ Բորթուկալի Թագաւորին Անգլիա ուղեւորութիւնը, որուն նպատատին է ամէն բանէ ատաչ կարգադրել Տէլագոայի ծովածոցին վարարումով կատարուիք խնդիրը։ Հակատակ արտատած տերքատնութեան, որոնց նպատատին է հանդարտեցնել Բորթուկալցիներու հարկատատական դիւրազգածութիւնը, այն համոզումը կայ Թէ Բորթուկալ, երբ ալ ձեւական կերպով, գնայ գործնականապէս Անգլիոյ պիտի Թագաւ իր Արեւելեան Ափրիկէի գաղութներէրը, այնպիսի ձեւով մը Թէ Մաթիլդի նետանգիտոք Անգլիոյ վարձու պիտի արուի։ Անգլուհիներուն հակատար գաղթական գաղութէրն ալ խորհրդակցութեան ատարկ պիտի ելլալ երկու վհատականներուն մէջտեղ։ Նոյնիսկ կը կարծուի Թէ Բորթուկալի Թագաւորը Լսնատն պիտի ամայ մինչեւ Գերմանիոյ կայսեր հետ ժամանումը. որպէսզի Բորթուկալ ամբողջնայ իր գինակցութիւնը Անգլիոյ հետ, Գերմանիոյ հետ ալ օրերէս համաձայնութեան մը գալով։

Նւրոպական Թերթերէ ամանք չեն կրնար հաւատ ընծայել այս լուրին հաստատ ատաւգութեան, որովհետեւ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲՈՒԼՂԱՐԻԱ (186)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՊՈՒԼՂԱՐԻԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ե.

ԱՐԵՎՄՏԱՀԱՅԵՐԸ ԵՎՐՈՊԱՅՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ

ՊՈՒԼՂԱՐԻԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ե.

Ես մտքիցս չեմ հանում այն հարցը, թե ինչպես պետք է ներկայացնել Բուլղարիայի հայկական գաղթավայրերի ներկան ու անցյալը։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենահին են, այլև ամենամեծը։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենահարուստն են, այլև ամենաազգայինը։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ բնակչություն ունեն, այլև ամենաշատ հայ դպրոցներ։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ եկեղեցիներ ունեն, այլև ամենաշատ հայ թերթեր։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ գրքեր են հրատարակել, այլև ամենաշատ հայ գրողներ են ծնել։

Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ ուսանողներ են ունեցել, այլև ամենաշատ հայ ուսուցիչներ։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ ազգային գործիչներ են ունեցել, այլև ամենաշատ հայ հեղափոխականներ։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ ազատամարտիկներ են ունեցել, այլև ամենաշատ հայ նահատակներ։

Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ զոհեր են ունեցել, այլև ամենաշատ հայ հերոսներ։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ ազգային ոգի են պահպանել, այլև ամենաշատ հայ ազգային ոգի են ստեղծել։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ ազգային ոգի են ստեղծել, այլև ամենաշատ հայ ազգային ոգի են ներշնչել։

Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ ազգային ոգի են ներշնչել, այլև ամենաշատ հայ ազգային ոգի են ներարկել։ Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ ազգային ոգի են ներարկել, այլև ամենաշատ հայ ազգային ոգի են ներարկել։

Ինչպե՞ս պատմել այդ գաղթավայրերի մասին, որոնք ոչ միայն ամենաշատ հայ ազգային ոգի են ներարկ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՂԱՂԹԱՏՈՒՆ
«ՄԻՀԵՄ»

Հրատարակության 9-րդ տարին

Ամեն կիրակի առաջին համարին հետ տրվում է գեղարվեստական հրաշալի նվեր

Տարեկան բաժանորդագին՝ 500 դրամ

Կիսամյակի բաժանորդագին՝ 250 դրամ

Առանձին համարի գինը՝ 25 դրամ

Հասցե՝ Երևան, Ղ. Ալիշանի 1

Հեռ. 5-67-89

ՊԱՐԱՀԱՏ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ

Ընդունում է ամեն տեսակ տպագրական աշխատանքներ՝ գրքեր, ամսագրեր, թերթեր, ծրարներ, տոմսակներ, ֆիրմային թղթեր, գրքույկներ, ծանուցագրեր, պիտակներ, ինչպես նաև լիտոգրաֆիական աշխատանքներ՝ գունավոր և սև տպագրություն։

Հասցե՝ Երևան, Ղ. Ալիշանի 1

Հեռ. 5-67-89

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

Հրատարակության համար պատրաստվում է Ա. Ղազարյանի «Ծիրանե պատմություններ» գիրքը։ Գրքում տեղ են գտել հեղինակի լավագույն պատմվածքները։

Գինը 1 ռ. 50 կ.

Պատվերները ուղարկել հետևյալ հասցեով՝ Երևան, Ղ. Ալիշանի 1, «Միհեմ» հրատարակչություն։

ԼՈՒՍԱՓԱՅԼ

ՀՐԱՇԱԼԻՔ ԱՐՎԵՍՏԻ ԵՒ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

26 ՆԱԽԱՏԵՍԵՍ ՅՕՆԱՍԱՆ ՓԱՌԱՀ

Շատ նրբաշուք ոսկեզօծ շրջանակներ և գինեղէ ապակիներ, գրիչներ, մատիտներ, նամակի թուղթեր, մելան եւ գրելու պարագաներ, ինչպէս նաեւ բոլոր տեսակի պատկերներ և հին ու նոր վիմագրութիւններ։ Յիշեալ իրերը կը գտնուին Ս. Էջմիածնի մատուռներուն մէջ։ Ուզողները կրնան դիմել հետեւեալ հասցէին։

Արթին Ալեքսանդրի Ոսկեգործեան,
Ս. Էջմիածին, Ռուսական Հայաստան։

ԳԱՂԱՓԱՐ, ՕԱՍԻՍ, 67
ՊԱՍԼԱՓԱՆ, ՕԱՍԻՍԱՆ ԱՆՈՒՆ

Գործարանէն ուղղակի ծխախոտներ ու ծխամորճներ։ Տեսակ մը ծխախոտ կայ որ ծխողին ատամները կը դարձնէ ինչպէս ձիւնի պէս սպիտակ։ Ուզողները թող դիմեն հետեւեալ հասցէին։

Ա. Ա. Ֆրանկեան եւ Որդիք,
Ս. Էջմիածին, Ռուսական Հայաստան։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻԿ